

11.

Nr. 27

List z ~~XXXXXX~~ Krakowa 16 kwietnia 1902r. do B.A. Jędrzejowskiego (Bolka) w Londynie na jednej kartce 17 1/4 x 13 1/2 cm.

Bolkowi.

Kraków 16/IV 902r.

Kochani! Więć oto już jestem w Krakowie. ⁽¹⁾Primo o Kozie. Facet primo prosi by tytuł zmieniono - uważa on że nazwa osobliwie z (okładkę - to słowo przekreślone) obrazkiem będzie stanowiło jakby wyzwanie do boju i że n. decy skorzystając z tego by nam popsuć interesy w tej sferze, opowiadając, jakoby nawołujemy do netychmiastowego powstania. Proponuje on zostawić obrazek do opowiadania o kosynierach które ma zrobić do któregośkolwiek numeru. Natomiast proponuje nazwać Gazetą Ludową. Zresztą oddaje to na sąd nasz, prosząc jednak o uwzględnienie jego prośby. Zważywszy ⁽²⁾ jego perorę, oraz przypomniawszy ~~XXXXXX~~ taki sam początek "Robotnika", co jemu nie przeszkodziło zająć tak poważne miejsce w publicystyce rewolucyjnej, nie miałem serca odmówić mu w tej prośbie. Więć zróbcie zmianę i przygotujcie "Gazetę Ludową". Co do samej treści to za parę dni otrzymacie 1/2 numeru 12 stronicowego, a trochę później resztę. Facet się tłumaczył tym, że miał w domu choroby i przyjazdy krewnych, więc nie mógł nic robić, a oprócz tego nie zaprenumerowano mu pism krajowych przez omyłkę od 1 stycznia, a dopiero od 1 kwietnia. Teraz różne sprostowania ~~z~~ więc żona Górnika ⁽³⁾ nie wzięta wcale. Był ~~to~~ ^{tu} facet z Pitra i ten o tym opowiadał. Górnika wcale do Pitra nie wywozili, a jest w Warszawie, chociaż w Pitrze dawno już o niego pytali. Wzięli ich jakoby w drodze z bibułą w innym już powiecie niż powiat Zagłoby. ⁽⁴⁾ Wszystko to piszę z relacji owego piterskiego studenta. ~~XXXXXX~~ Taka wersja (świadczyłaby, że granica jest tego skompromitowana) - słowa w nawiasie przekreślone - że ~~z~~ ⁽⁵⁾ odnowieniem gra. jest gorzej niż sądziłiśmy, zapewne za często tam się ~~XXXXXX~~ włóczyli, i że Górnik nie naprowadzał tam szpicli. Tenże facet opowiadał, że w Dąbrowie wzięli Kunickiego, czy to prawda - wątpię, bo mówił, że było to przed miesiącem, więc może splełali z Trylskim. Co do Rubinsztejna, to list mój do Romantyka nie doszedł, gdyż

151

12

facetka, na której adres pisałem, wyjechała. Poruczyłem więc teraz z nim się rozgadać, mówiłem, żeby artykuł zamówiony napisał w przeciągu dwóch tygodni i żeby wogóle wziął go pod opiekę. Faceci tutaj są zdania o nim, że on sam jeszcze nie wie do czego należeć ma i co robić. Wracając zobaczę się z nim i sam się raz jeszcze rozmówię. No, to zdaje się wszystko. Całuje was wszystkich serdecznie.

Wasz Ziuk

Paniom ukłony załączam. Tutejsi Esdecy połączyli się z Proletariatem i strasznie teraz czekają na burżuazyjność Ignaca, mają poparcie w Marku i Żuławskim. (6)

1. Piłsudski opuścił Londyn około 10 kwietnia w związku z aresztowaniem 15 marca Ksawerego Praussa i Jana Miklaszewskiego by powrócić do Królestwa celem kierowania tam pracą PPS.

2. Górnik - Ksawery Prauss (1874-1925), członek PPS od 1895r., kilkakrotnie aresztowany, członek CKR (1905-6), w niepodległej Polsce minister oświaty (1918-19), współzałożyciel Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (TUR), od 1922r. senator. W danym wypadku aresztowany razem z Janem Miklaszewskim (Zgłoba) podczas przewożenia bibuły.

Pseudonim Górnik został niewłaściwie podany przy nazwisku Tytusa Filipowicza, patrz "Niepodl" XI, 43, XII, 5 i XII, 10. Należy poprawić na K. Praussa.

3. Zgłoba - Miklaszewski Jan (1874-1944), leśnik, członek PPS, od 1910r. ~~kontroler~~ kontroler lasów ordynacji zamoyskiej, mieszkał w okolicach Tomaszowa Lubelskiego blisko granicy austriackiej i tam zorganizował punkt przerzutu bibuły, bardzo dobrze działający. Aresztowany 15 marca 1902r. razem z Ksawerym Praussem, zwolniony po 4 miesiącach za kaucję. W 1903r. otrzymał wyrok na trzy lata ~~w~~ zesłanie do gubernii archangielskiej, zbiegł do Galicji. Po amnestii 1905r. wrócił na dawne stanowisko. Autor wielu prac z dziedziny leśnictwa. W czasie pierwszej wojny należał do POW, w 1921r. był dyrektorem departamentu leśnictwa

182

13.

w Ministerstwie Rolnictwa, od 1921r. profesor w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, potem jej rektor. W czasie okupacji niemieckiej 1939-44 prowadził akcję oświatową.

4. gra - granica

5. Rubinstein Mendel, działacz socjalistyczny, mówca na demonstracjach, parokrotnie aresztowany.

6. Mowa o t.zw. Trzecim Proletariacie (Polska Partia Socjalistyczna Proletariat), który powstał w 1900r. we Lwowie z członków PPS. Na czele stanął Ludwik Krzywicki. Partia wypowiadała się za współpracę z rosyjskim ruchem socjalistycznym, dążyła do rewolucji (dyktatura proletariatu) i uznawała akcję terrorystyczną. Żądała autonomii Królestwa Polskiego w ramach rosyjskiej demokratycznej republiki federacyjnej. Organizacja ta była czynna w latach 1905-07, poczem stopniowo traciła wpływy.

Ignac - Daszyński Ignacy, kierownik Polskiej Partii Socjalistycznej ^{demokratycznej} Galicji i Śląska Cieszyńskiego ^(PPSD) - patrz przypis 9 do listu Nr. 7 ("Niepodl" XI,27.

Marek Zygmunt (1872-1931) prawnik, członek PPSD w Krakowie, poseł do parlamentu wiedeńskiego (1911-18), członek ^ENaczelnego Komitetu Narodowego (1914-18), poseł na Sejm (1919-30), członek Rady Naczelnej PPS (1924-25).

Żuławski Zygmunt (1880-1949) działacz ruchu robotniczego w Galicji, członek PPSD, przewodniczący Kasy Chorych w Krakowie, członek Rady Naczelnej PPS (1919-39), sekretarz generalny Komisji Centralnej Związków Zawodowych (1919-39), poseł na Sejm 1922-35 i 1947 (z listy Polskiego Stronnictwa Ludowego).